

Kiburi Dhidi ya Unyenyekevu

SABATO MCHANA

Somo la Juma Hili: 1 Yohana 2:15–17; Luka 18:9–14; 1 Yoh. 1:9; Ebr. 11:24–26; Luka 22:24–27; Flp. 2:3–8.

Funqu la Kukariri: “Kwa maana kila ajikwezaye atadhiliwa, naye ajidhiliye atakwezwa” (Luka 14:11).

Sisi sote tumepata kujua watu wanaopenda kujiinua nafsi, wale wanaodhani kwamba kamwe hawakosei. Au pengine unamfahamu mtu ambaye daima anataka kuendesha mambo yote, ambaye kamwe hayuko tayari kwa ajili ya maelekezo au ukosoaji unaojenga. Au mtu anayeonekana kuwa daima katika mapambano au ambaye ni bingwa wa kudhalilisha wengine. Mara moja, mawazo yetu yanaweza kuwafikiria wengine, lakini kwa kweli swalii ni hili: *Vipi kuhusu kila mmoja wetu?* Kwa kuelekeza kidole kwa wengine na kukana kiburi kilichomo kwenye maisha yetu wenyewe, tunajidanganya wenyewe.

Sisi sote tumewahi kupambana na kiburi (au majivuno). Sote tumekuwa na uzoefu wa nyakati ambazo tumetaka kuonekana, kutenda, au kunena, au kuonekana bora kuliko wale wanaotuzunguka kwa sababu tunaamini ya kwamba sisi tu bora kuliko wao, lau kwa namna fulani. Mtu mmoja aliwahi kusema ya kwamba kiburi huwa kinaibukia kwenye shauku ya kuonesha kwamba maisha yetu yana thamani. Hata hivyo yapasa tuwe tunajua tayari ya kwamba maisha yetu yana thamani kwa sababu tuliumbwa na Mungu, sisi ni wale ambao tupo kwa ajili ya wale ambao Kristo alikuwa kwa ajili yao.

Juma hili tutachunguza mguso ambao kiburi kinaweza kuweka kwenye uhusiano wetu na Mungu pamoja na wengine, na tutatazama kile Biblia inachotufundisha kuhusu unyenyekevu mbele za wengine, na, kwa kweli, mbele za Mungu.

Vidole Vilivyobanana vya Kiburi

Kiburi. Unapolifikiria neno hili, unaweza kuwa na picha ya mwanasiasa mwenye kiburi, mtu tajiri au mashuhuri, au tausi dume. Kiburi ni hisia kwamba wewe ni wa muhimu sana au bora kuliko watu wengine. Kwa kweli, kiburi ni hisia – ambayo mtu hawezo, wala hapaswi kuitegemea.

Kiburi kilianza na Lusifa, yule kerubi afunikaye, ambaye alikuwa katika utumishi wa karibu zaidi na Mungu. Hatujui kwamba ni lini au ni kwa jinsi gani mawazo hayo ya ubinafsi yaliingia moyoni mwake, bali tunajua kwamba mawazo haya yaliusukumia ulimwengu katika kile tunachokijua kama pambano kuu. Tunaona kwamba Shetani yuko kinyume cha Mungu. (*Linganisha Isaya 14:12–14 na Wafilipi 2:5–11.*) Matokeo yake, dunia yetu imepambana na matokeo ya dhambi tangu Shetani alipopandikiza mashaka kwenye akili za Adamu na Hawa na kisha akawajaribu kupenda na kutumainia nafsi kuliko Mungu.

Soma 1 Yohana 2:15–17. Ni hoja gani kuu tatu ambazo ibara hii inakufundisha kuhusu kiburi na kuipenda dunia?

Je, kiburi kitapata kuwa chanya wakati wowote? Pengine si kwa namna tunavyokijua katika muktadha huu, ingawa tunaweza kulitumia neno hilo kwa namna chanya, tunapozungumzia mafanikio ya mtu au katika muktadha wa shukrani za dhati sana kwa ajili ya kitu fulani ambacho mtu fulani ametenda (“ninaona fahari sana kwa ajili yako!”). Ni muhimu kuelewa kwamba kutafuta ubora na kutambua na kuthamini vipawa na uwezo ambaeo Mungu amekupa si lazima kuwa na kiburi. Kulingana na Maandiko, kuna aina sahihi ya kuipenda kulingana na Maandiko (fikiria juu ya amri ya Yesu katika Marko 12:31, ambapo anasema tuwapende wengine kama tunavyojipenda wenywewe), lakini daima huu ni upendo usio na ubinafsi. Watu pia hawana kiburi wanapokuwa na uwepo wa Mungu katika maisha yao na kuwa na mwelekeo wenye kusudi (*taz. 1 Tim. 3:1*). Watu wanakuwa wenye kiburi pale wanapokuwa hawampi Mungu utukufu kwa kile anachofanya katika maisha yao.

Tunapaswa kuwa waangalifu kukumbuka kwamba mali, uwezo na mafanikio yetu haviamui thamani yetu. Badala yake, thamani yetu inapaswa daima itoke kwa Mungu, kwa sababu kila kitu tulicho nacho, hata kile ambacho hutupatia jaribu la kuwa na majivuno, vinatoka Kwake tu. Hili ni jambo ambalo hatupaswi kusahau kamwe.

Jiulize: Je, nina kiburi kiasi gani, kweli? Je, kiburi changu binafsi kinaweza kuathiri vipi uhusiano wangu na Mungu na wengine?

Ijue Nafsi Yako

Wanaume wawili wanakwenda kanisani kusali. Mmoja ni mzee anayeheshimiwa na anayesimama mbele kanisani kabla ya ibada kuanza, mbele ya kutaniko ili waweze kumwona. Anasali kwa sauti, akimshukuru Mungu kwa wema wake mwenyewe anaouona. Yule mtu mwingine, mkaajii wa jamii, huwa anasimama nyuma kabisa kanisani. Macho yake yana ukungu kutokana na machozi kwa sababu ya uzito wa dhambi zake mabegani mwake. Katika kona ya nyuma ya kanisa, anaanguka magotini pake, akinong'ona kwa kukata tamaa, "Tafadhali, Bwana, unirehemu mimi mwenye dhambii!"

Soma Luka 18:9–14. Unafikiria nini juu ya hawa watu wawili? Bwana Yesu alifikiria nini? Tunapata fundisho gani muhimu hapa kwa ajili yetu sote?

Ni rahisi sana kwetu sisi kujitikuza wenyewe. Nyakati fulani inakuwa ni kama asili ya pili kufanya wengine wajue kuhusu mafanikio yetu na jinsi tulivyo bora. Lakini mambo haya, kwa yenyewe, hayafanyi tofauti yoyote kwa macho ya kimbingu. Kwa kweli, ni kinyume cha kile tuwezacho kufikiria, "kwa maana kila ajikwezaye atadhiliwa, naye ajidhiliye atakwezwa" (Luka 18:14). Yesu pia anatushauri kuchukua kiti cha chini kabisa na umuache mwenyeji mhusika akuinue na kukupeleka mbele kama yeze mwenyewe atapenda kufanya hivyo (Luka 14:8-10). Ufalme huu ambaeo Bwana Yesu anaufundisha unaoonekana kuwa kichwa chini miguu juu ni kinyume cha kile tunachokitarajia. "Ni yule tu ajifahamuye kuwa ana dhambi ambaye Kristo atawenza kumuokoa." —Ellen G. White, *Lulu za Uzima*, uk. 103.

Katika kuanza kutambua hali yetu ya uovu na hitaji letu kubwa sana la Kristo, tunaweza kumjia Yeye tukijua kwa ujasiri kwamba "tukiziungama dhambi zetu, Yeye ni mwaminifu na wa haki hata atuondolee dhambi zetu, na kutusafisha na udhalimu wote" (1 Yoh. 1:9).

Kadiri tunavyomjia Kristo karibu, ndivyoo tutakavyotambua hali ya uovu wetu na kutokustahili kwetu. "Ni kwa njia moja pekee ambapo ujuzi wa kweli wa nafsi unaweza kupatikana. Yatupasa tumtazame Kristo. Kutomfahamu ndicho chanzo cha kuinuka kwa watu katika haki yao binafsi." —*Lulu za Uzima*, uk. 104.

Hivyo, Mungu anawafikiraje wenyewe kiburi? 1 Petro 5:5 inatuambia, "kwa sababu Mungu huwapinga wenyewe kiburi, lakini huwapa wanyenyekemu neema." Iko wazi kabisa.

Ni lini mara ya mwisho ulipopata uzoefu wa neema ya Mungu maishani mwako? (Kwa kweli, yatupasa kupata uzoefu wa neema hii kila siku.) Yatupasa pia tuoneshe neema kwa wengine. Tumia muda fulani katika maombi sasa hivi, ukimwomba Mungu akunyenyekeze chini ya mkono Wake mkuu, ili Yeye peke Yake apate kukuinua kwa wakati Wake.

Musa, Mtumishi Mnyenyeketu

Kumbi kubwa za ikulu ya Misri zilidhihirisha utajiri, starehe na anasa. "Musa akafundishwa hekima yote ya Wamisri, akawa hodari wa maneno na matendo" (*Mdo. 7:22*). Maisha ya mamlaka, utajiri na umaarufu yalikuwa kwa ajili yake kuyatumia; licha ya hivyo, Musa alichagua kitu kilichokuwa tofauti kabisa. "Kama mwanahistoria, mshairi, mwanafalsafa, jemadari wa majeshi, na mtungasheria anajitokeza pasipo kifani. Na bado pamoja na ulimwengu kuwa mbele yake, alikuwa na nguvu ya kimaadili ya kukataa matarajio ya utajiri na ukuu na umaarufu vyenye ushawishi, 'akaona ni afadhali kupata mateso pamoja na watu wa Mungu kuliko kujifurahisha katika dhambi kwa kitambo.' " – Ellen G. White, *Wazee na Manabii*, Sehemu ya Kwanza, uk. 254.

Waebrania 11:24-26 inatuambia nini kuhusu kwa nini Musa alichagua njia tofauti na kujinyenyekeza mwenywewe?

Unyenyekevu wa Musa wa baadaye unastaajabisha, tukimfikiria yule mtu alivyokuwa mwenye nguvu na alipotokea. Hata hivyo, kupitia tendo lenye msukumo wa dhambi (*Kut. 2:12*), alipoteza kujihamini na kujitegemea. Akizungukwa na milima kama kuta za darasa lake na kiburi kikiwa kimetupwa pembeni, kwa miaka 40, Musa alifundishwa na Mungu kile alichohitaji kujua ili kuongoza taifa kutoka utumwani na kuingia katika Nchi ya Ahadi. Mamlaka na utajiri wa maisha ambayo yangetuwa tofauti katika Misri vilifilia wakati Musa alipozingatia umilele. Mungu alikuwa amemwita kwa uwazi kabisa, na Musa akafuata.

Pengine muhimu zaidi kulingana na mada hii, Hesabu 12:3 inatuambia: "Basi huyo mtu, huyo Musa, alikuwa mpole sana zaidi ya wanadamu wote waliokuwa juu ya uso wa nchi." Musa, mmoja wa wazee wa imani wakubwa katika Biblia, anajulikana kwa unyenyekevu wake, upole wake. Fikiria jinsi ambavyo maisha na uongozi wake ungekuwa tofauti kama kiburi kingeingia katika kila moja ya matukio haya makubwa katika maisha yake: kichaka kinachowaka moto, mapigo katika Misri, kuvuka Bahari ya Shamu, kuanguka kwa mana kutoka mbinguni, kuzungumza moja kwa moja kwa Mungu, kupokea Amri Kumi, na kusikia maneno ya Mungu baada ya kuugonga mwamba.

Tafakari juu ya maisha yako. Ikiwa mtu angekuelezea, wangejumuisha "mnyenyeketu" au "mpole" katika orodha ya vivumishi? Kwa nini au kwa nini isingekuwa hivyo? Ukweli ni kwamba hatuwezi kuwa wanyenyeketu kutokana na sisi wenywewe. Dhambi ni sehemu ya maisha yetu, ndiyo maana tunamhitaji Yesu hivyo sana. Sikiliza, soma, au imba maneno katika wimbo "Heri Kuwa na Yesu," na ufikirie maneno haya kuhusiana na maisha ya Musa na yako.

Kosa Kubwa Kuliko Yote

Fikiria kama ungekuwa mwanafunzi wa Bwana Yesu. Ungekusafiri Naye, ungekula Naye, ungelala karibu Naye, na kujifunza kutoka Kwake wakati akibadilisha maisha ya watu wengi, yakiwemo maisha yako mwenyewe. Watu wangebanana Naye, na ungetambua jinsi lilivyo jambo la pekee kwamba alikuchagua wewe kuwa mmoja kati ya watu 12 watakaokuwa karibu zaidi na Yeye. Ndipo unatulia ukijiuliza: Ni nani kweli aliye mkuu kati ya wanafunzi wote?

Kwenye Luka 22:24-27, soma mwitiko wa Yesu kwa ugomvi wa wanafunzi kuhusu maana ya ukuu. Ni kauli gani hapa inayochukua vizuri ujumbe wa Bwana Yesu kwenye aya hizi?

Mtu angeweza kuwaza kwamba baada ya muda wote huu wa kuwa karibu na Yesu, mjadala wa namna hii ungekuwa jambo la mwisho kutarajiwa kuwemo mawazoni mwao. Lakini hilo si lilitoteka.

Badala ya watu hawa kuridhishwa na wito wao, kiburi kiliibuka miyoni mwao kiasi ambacho kila mmoja alijidhania kuwa bora kuliko wengine. Ni rahisi kuruhusu mawazo ya namna hiyo kutawala akili zetu. Lakini tunaambiwa kuwa, "hakuna chukizo kwa Mungu au kitu kilicho cha hatari kwa roho za wanadamu kama kiburi, na kujiona kuwa umetosheka. Katika dhambi zote hi ndiyo isiyo na matumaini, na isiyo na matibabu." *Lulu za Uzima*, uk. 101.

Hili ni jambo bayaa sana kwetu. Kiburi chetu kinamuudhi Mungu zaidi ya kitu kingine chochote, na ni sifa ya tabia ambayo ni vigumu kuishinda kwa sababu mara nyingi hatuioni jinsi ilivyo. Katika hali yetu ya kujitosheleza, tunachagua kutojitathmini, kwani hakika kiburi ni mfalme. Tunahitaji kutulia, tujichunguze, na tumwombe Mungu atufungue macho tuone hali yetu ya kweli, kwani kiburi kinaweza kuwa sababu kuu inayotuzuia kuwa na uhusiano wa karibu na Mungu leo.

Kama unatambua kwamba ni Mungu pekee awezaye kufanya kazi ya kuondoa kiburi na ubinafsí kutoka moyoni mwako, tulia na uombe ombi hili sasa hivi: "Bwana, twaa moyo wang; kwani siwezi kuutoa. Huu ni mali yako. Utunze katika usafi kwani mimi siwezi kufanya hivyo. Niokoe, licha ya matakwa yangu, udhaifu wangu na nafsi yangu iliyo kinyume cha Kristo. Niumbe nifinyange, niunde kwa aina safi na hali takatifu ambapo mitiririko ya wingi wa upendo wako inaweza kupita katika roho yangu." – *Lulu za Uzima*, uk. 104, 105.

Mtazame Yeye

Soma tena Luka 22:27. Kiini cha ujumbe kwa wale wote walio wafuasi wa Kristo hapa ni nini?

Kinyume kabisa na shauku ya wanafunzi ya kuwa bora na imani yao kwamba walikuwa bora kuliko mwingine aliyekuwa karibu nao, tunamwona Yesu-mfano mkuu wa unyenyekevu. Yesu, ambaye alisema, "Lakini mimi kati yenu ni kama atumikaye" (Luka 22:27). Yesu, ambaye kila siku aliwaruzuku wale wenye uhitaji waliomzunguka kwa sababu alijawa na huruma na kuyaona makutano kama kondoo wasio na mchungaji. Alijua kwamba jamii ya wanadamu ilimhitaji Yeye kuliko kitu kingine chochote maishani, ingawa ni wachache waliotambua ukweli huu sahili. Yesu, ambaye aliiachilia mbingu ili afe kwa ajili ya wanadamu ili wapate kuelewa tendo Lake la neema na waitikie mwaliko Wake wa kuwa na uhusiano na Yeye.

Soma Wafilipi 2:3-8. Hili linatuambia nini kuhusu jinsi itupasavyo kuishi tukizingatia ukweli wa msalaba?

Yesu alifanya *yote*. Alibeba yote. Tunapotulia kiasi cha kutosha kumtazama Yeye – kwa uhalisia kabisa – hatuwezi kujizua kutambua uchafu wetu, takazetu, na hitaji letu kubwa la kuwa na Yeye maishani mwetu leo.

Tunapotiazama Yeye, jambo lolote lingine (hasa sisi wenyewe na ukuu wetu wa kusadikika) hufifia hadi kufikia udogo kabisa. Yesu ni nani, kile ambacho amefanya, na jinsi anavyopenda uumbaji wake inakuwa ni jambo muhimu na ambalo ni kiini. Nafsi hakika itatweka tunapotiazama Yeye. Yesu. Ni jina zuri, lenye nguvu ajabu. Yeye ndiye kielelezo cha unyenyekevu. Miyo yetu iliyo wazi inapo jisunza kumhusu, tunapoelewa kile ambacho ametufanyia, na tunaporuhusu maneno Yake ya uzima kupenya katika akili zetu, tunatambua jinsi kweli tulivyo na kiburi na duni. Ikiwa wanafunzi Wake mwenyewe, ambao waliishi na kujifunza kutoka Kwake, walisumbuliwa na kiburi, hatuwezi kujidanganya kuwa sisi ni tofauti. Hatimaye, tunaweza kukua katika uhusiano wetu na Yesu pale tu tunapokuwa wanyenyekevu.

Tumia muda wa ziada pamoja Naye sasa hivi. Chukua Biblia yako, kalamu na shajara au karatasi na utafute mahali tulivu—pengine hata nje. Mwalike Mungu alainishe moyo wako na kunena nao. Andika Zaburi 138, neno kwa neno. Unapoandika, ni maneno gani yanayokuvutia zaidi?

Jifunze Zaidi: “Tunapozidi kumkaribia Yesu ndivyo tunavyozidi kuona wazi utakatifu wa tabia yake, na kuzidi kuona wingi wa dhambi zetu na tutashindwa kujikweza. Wale ambao mbingu inawaona watakatifu ndio wa mwisho kujitangaza wema wao.” – *Lulu za Uzima*, uk. 105.

“Kabla ya kupata heshima kwanza kuna kunyenyeka. Kupata cheo mbele ya wanadamu, mbingu huchagua watendakazi ambao, kama Yohana Mbatizaji, wako katika nafasi duni mbele ya Mungu. Mwanafunzi aliye zaidi kama mtoto, ndiye afaaye zaidi katika kazi ya Mungu. Viumbe wa mbinguni wanaweza kushirikiana na yeze ambaye anajitahidi, kutokujiihua nafsi, bali kuokoa roho....

“Lakini watu wanapojojikuza wenywewe, wakijiona kuwa ni wa muhimu sana kwa ajili ya mafanikio ya mpango mkuu wa Mungu, Bwana husababisha wawekwe kando...

“Haikutosha kuwafundisha wanafunzi wa Kristo namna ya ufalme wa Mungu ulivyo. Jambo kubwa walilohitaji ni badiliko la moyo, ambalo lingewawezesha kuwa katika upatanifu na kanuni za ufalme huo.... Usahili, kujisahau nafsi, na kuwa na upendo kama mtoto mdogo, ndizo sifa ambazo Mbingu inazithamini. Hizi ndizo sifa za ukuu wa kweli....

“Roho ya kweli, yenye moyo wa kutubu ni ya thamani machoni pa Mungu. Mungu huweka muhuri wake mwenywewe kwa watu, si kwa kufuata cheo chao, si kwa kufuata utajiri wao, si kwa kufuata ukuu wao wa akili, bali ni kwa sababu ya umoja wao na Kristo.”

– Ellen G. White, *Tumaini la Vizazi Vyote*, Sehemu ya Pili, uk. 45, 46.

Maswali ya Kujadili:

- ① Je, vifungu vifuatavyo vinatoa ujuzi gani wa ziada kuhusu kiburi na unyenyekevu? Mathayo 23:12; Zaburi 25:9; Zaburi 149:4; na Yakobo 4:6, 10.
- ② Fikiri kwa uaminifu: Ni lini mara ya mwisho “ulipojionesha uzuri wako mwenywewe”? Je, hili liliathirije uhusiano wako na Mungu au na wale ambao uliojionesha kwao?
- ③ Ni nini unaweza kuhitaji kubadili maishani mwako ili kujinyenyeyekeza mbele za Mungu ili kuimarisha uhusiano wako pamoja Nay?

Muhtasari: Kiburi kinaweza kuwa mojawapo ya vizuizi vikuu vya ukuaji katika uhusiano na Mungu. Ikiwa tunajisikia hali ya kujitosheleza nafsi na hatutambui hitaji letu la uhusiano huu, hatutaufuatilia. Tofauti na hilo, Yesu alikuwa Mtu mnyenyeyekevu zaidi duniani na kielelezo bora zaidi cha jinsi ya kuwa na uhusiano wa karibu zaidi na Mungu.